

SZERKESZTŐI IRODA:

Belsőépütele 21. szám. (Postaépület) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Vidékre postán, vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt. 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepeket követő napokon.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

KIADÓ - HIVATAL:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33. szám.

HIRDETESI DIJAK

Egy centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Az ütközet vége.

Ez is megtörtént. A kormány költségvetési javaslata 117 szavazattöbbséggel a részletes tárgyalás alapjául elfogadott. A képviselőház böles többsége ismét, s ezuttal már tizenegyed ízben ajándékozta meg Tisza Kálmán kormányát a maga rendíthetetlen bizalmával.

Tisza Kálmánnak tehát ismét megadatott a jog arra, hogy a nemzet hajóját egy éven át a szokott következetességgel tolja a súlyedés felé. És ő tolja is minden tartózkodás és lelkiismeretfurdalás nélkül. A nemzet pedig fokozott aggodalmakkal függeszti tekintetét arra a súlydó hajóra, melyből államháztartásunk pénzügyi egyensúlyának eljátszott lehetőségét részenként dobta ki a kormány a reménytelenség tengerébe.

A tizenhárom napon át tartott budget vita megfelelő képet nyújt arra, hogy a nemzet tisztán láthassa meg abban a jövő helyzetet. Ez a helyzet pedig felettébb elszomorítóan látszik. Maga a kormányjavaslat előadója H. Egedi Sándor is olyannak festette Magyarország pénzügyi helyzetét, a mely felettébb válságos és aggodalomkeltő. Az igaz, hogy a javulás reményét is hangoztatta, de a nemzet csüggedését a maga reménytelen biztatásaival előszelni épen nem tudta.

Azok a beszédek pedig, melyeket az ellenzék szónokai: Apponyi Albert gróf, Helffy Ignác, Ugron Gábor, Horánszky Nándor s még annyian a vita folyamán elmondottak, felvilágosíthatták a nemzetet ama biztatások valódi értéke felől, a melyekkel a kormánypart szónokai igyekeztek a kormány pénzügyi politikájának eredményeit a kedvező esélyek sorába igatni.

A lefolyt vita sok tekintetben érdekes és figyelemkeltő volt. Egyfelől állott a kormány és pártja azzal a kétségre ejtő javaslattal, mely a helyzet javítása helyett, újabb és a korábbiaknál jelentékenyebb deficitet depmáló kábságban csak kivételesen fordult elő. Irányi nem és méltóságos fellépése sokáig emlékeztet mőzzanata maradt parlamenti életünknek, s kimagasló jelensége a lefolyt vitának. A nemzet meggyőződhetett e lelkes fiának önértékes fellépéséből arról, hogy az a párt, mely Magyarország függetlenségének és önállóságának jelszavait irta zászlójára, nem a jelszavak kedvéért áll meg rendíthetetlenül a maga elvei mellett, hanem kész ezen elveket minde-

Ugron Gábornak, Apponyi Albert grófnak, Helffy Ignácnak és Horánszky Nándornak nagy beszédeivel szemben a kormánypart szónokai alig állíthattak egyebet a bűnbánat, az erőszakos szépitgetés, az ámtás császerinél. A nemzet pedig, mely pártatlanul figyelte meg a lefolyt vitát megítélhetette, hogy a nemzet valódi érdekeit ki szolgálta e vita folyamán teljesebb hűséggel és igazságérzettel a kormánypart is vagy az ellenzék.

Az ellenzéki vezérszónokok legszébb diadalaikat aratták a lefolyt vitában. A nemzet teljes bizalommal és önértékeléssel támogathatta azokat a kijelentéseket, melyeket az ellenzék szónokai a kormány egész pénzügyi, közgazdasági, közgazdasági politikája ellen felhoztak, és azt a reményt meríthette e beszédekből, hogy a nemzet képviselő testületében még mindig vannak olyan férfiak, a kikre a nemzet életérdekeinek képvisellete teljes bizalommal ruházható, s a kik nemcsak éber figyelemmel őrködnek ez érdekek teljes megővására, hanem arra is képesek és készek, hogy a kormányhoz hasonló veszedelmes kockázatok elkerülésével oldják meg a valódi államférfiai feladatokat.

A harcz, melyet az ellenzék a kormányval szemben tizenkét napon át akkora kitartással vívott meg, nem csak azt a diadalt szerezte meg az ellenzék számára, hogy a parlamenti sikerek minden pártatlan ítélő által az ellenzék javára irattak, hanem egyébb kérdésekben is fontos eredményeket szült.

Ismeretes az a gyerekes támadás, melyet az antisemitapárt szónokai a függetlenségi párt ellen intéztek, azt állítva többek között, hogy a nemzet teljesen ráunt arra a meddő szereplésre, melyet pártunk a függetlenségi elvek zászlója alatt folytat.

Ezt a támadást verte vissza pártunk ösz kitünősége, a függetlenségi elvek lelkes harczosa Irányi Dániel akkora erélylyel és önértékeséggel, a minő alkotmányos életünk újabb korszakában csak kivételesen fordult elő. Irányi nem és méltóságos fellépése sokáig emlékeztet mőzzanata maradt parlamenti életünknek, s kimagasló jelensége a lefolyt vitának. A nemzet meggyőződhetett e lelkes fiának önértékes fellépéséből arról, hogy az a párt, mely Magyarország függetlenségének és önállóságának jelszavait irta zászlójára, nem a jelszavak kedvéért áll meg rendíthetetlenül a maga elvei mellett, hanem kész ezen elveket minde-

nét feláldozni, ha a közt kell választania, hogy az elvek iránti hűség, vagy pedig a megalkuvás olcsó dicsősége éből kérjen részt a nemzetből.

Az elvekhez való törhetlen ragaszkodásnak ez a fényes példája meggyőzhette a nemzetet arról, hogy az a párt, melyet az elvek iránti hűség tart össze, nem alkuszik le a maga elveiből semmit, mert az a hite — a mi a nemzet is — hogy ennek a szép és nagy Magyarországnak a függetlenségében és önállóságában kell keresnie üdvét és boldogulását.

Ha a budget vita tizenkét napos küzdelmének csak ezen egyeredményét is a nemzet értéke szerint megbecsülni képes, akkor a függetlenségi párt büszkén tekinthet vissza a lefolyt ütközetre, mint a mely erkölcsi sikert épen ennek a pártnak szerzett legteljesebb mértékben.

Politikai hírek.

A képviselőházból. A ház esztendőki ülését a zárbeszéd és a szavazás töltötte ki. Zárbeszédet mondottak Helffy Ignác a függetlenségi párt határozati javaslata mellett, továbbá Horánszky Sándor és Andrejcszky báró, Helffy és Horánszky tartalmas és nagyhatású beszédeit az ellenzék tüntető tetszéssel fogadta. Ugron Gábor Tisza és Hegedűs beszédeire személyes kérdésben szólalt fel. Ugron erélyes visszautasításra kitérő tetszéssel találkozott az ellenzéki oldalokon. Ugyancsak személyes kérdésben szólottak Horváth Gyula, György Endre és Pulszky Ferenc is. A vita végén Sipáry gróf mondott rövid zárbeszédet. (Az ülés lefolyására még visszatérünk.) A vita délutáni 1 és fél órákor bevégeződött, megkezdett a szavazás. Szavazott összesen 405 képviselő, távol volt 45. A kormány javaslata mellett szavaztak 261-en ellene 144-en. E szerint a költségvetési javaslat 117 szavazattöbbséggel a részletes tárgyalás alapjául elfogadott.

Az új pénzügyminiszter. Budapestről írják nekünk, hogy Wekerle Sándor min. tanácsosnak közlekedési államtitkára kinevezését nem fog megfogadni. Wekerle ugyanis egyelőre pénzügyminiszteri államtikkal lesz, s bizonyos idő elteltével kinevezetik pénzügyminiszterre. Addig e tárczat Tisza miniszterelnök fogja vezetni.

A győri képviselőválasztás. Győrből írják e hó 26 ikaról: Itt ma folyt le a képviselőválasztás, melynek lefolyása arról tesz tanúságot, hogy a függetlenségi és 48-as párt elismerése méltó hűgalmat fejtett ki

jelöltje Krisztinkovich Ede érdekében. A párt kisebbségben maradt ugyan, de azért a többség győzelme korántsem olyan fényes, mint a minőnek előbb hitték. A választás 9 órákor kezdődött. A szavazást az esti órákban rekesztették be, az eredmény az, hogy Baross Gábornak 765 szavazattal Krisztinkovich Ede 438 szavazata ellenében Győr város országgyűlési képviselőjévé választották.

A választási visszaélések egyik leggyakoribb nemének, a vesztegetéseknek lehet megkezdőlyozása céljából, mint halljuk, törvényjavaslatot szándékozik beterjeszteni a belügyminiszter. E javaslattal rendelkezési módot fognak nyújtani arra, hogy az oly választók, illetőleg kireltetek, a kikre, illetőleg a melyekre rábizonyul, hogy áruba bocsátották a szavazatot, bizonyos időre megfosztatnak a választói jog gyakorlásától. A szóban forgó törvényjavaslat beterjesztését már jelezte is a miniszterelnök a szabadlevél párt legutóbbi értekezletén.

A horvát alkudozás. A zágrábi Obzor jelenti, hogy a magyar regnikoláris deputáció azt javasolja, hogy a vitás kérdések megoldását bíznák a küldöttségek magára a kormányra. Horvát részről még küzdenek ezen javaslat ellen, sőt a bán sem tartja ezen megoldást kívánatosnak, mert ez helyzetet Zágrábban nehezítené. Mintán azonban a két küldöttség között egy a nyelv-kérdés, mint más kérdések tekintetében ki nem egyeztethető ellentétek forognak fűnn, a horvátok, elvi álláspontjuk fontartása mellett, előbb-többet ből fognak egyezni a megoldás ezen módjába.

A hazai kereskedelem életkérdései.

Írta: Ifj. Sir Nándor.

Sok század óta folytat hatalmas, nehéz, de elvégre is diadalmas harczot az emberiség, hogy végzettségét, boldogságát anyagilag és szellemi fölvilágosodását kioldja. A közlekedési eszközök tökéletesítése mellett az emberiség jólétének vagy anyagi fölvirágztatásának kiküzdésében közel egy félszáz éve a kereskedelem az oroszlan rész, mely szorgalmával milliók érdekeit szolgálja s elégti ki, mely ledönti utóbb a nemzetek között levő korlátokat, midőn az egész emberiség érdekeit szolgálva, világkereskedelmé válik.

A praktikus életből merített egyéni tapasztalatok az ajkori társadalmi érdekek fölvirágzását a társulatok intézményében keresik. Az egyén helyébe a társadalom, az egyes képviselőbe a társulat lép. Midőn akár szellemi, akár anyagi érdekek biztosításáról vagy kivívásáról van szó, mit egyes nem képes elérni, ott hatalmas tényezőként szólal fel az összesség szava, s a jog az igazság, a méltanyosság, mely előbb az ököl erejére volt bízva, mindnek felett diadalra jut. A társadalmat a szeretet lánczai fűzik egybe, s míg benne boldog a társadalom, künt hatalmasa lesz a nemzet.

Ismeretesek a társulatok és intézmények, melyek az ipar terén a céhek, a kereskedelem terén a gildék és hanzák neve-

zete alatt már a messze középkorban virágoztak, hogy Európa műveltebb államaiban az emilitett két osztály érdekeit védjek.

Hogy a nemzet jövődjének érdekében mily magasra és nagyszabású, de épen azért nehéz feladata van a magyar kereskedelemnek, ezt nem kell fejtegetnünk. Kétségtelenül teszik közgazdasági viszonyaink jelen állapotát, politikai helyzetünk, törekvéseink, érdekeink, egyszóval jelenünk multunk és jövődünk.

Mentül inkább nagyobb szabású pénzügyi manipulációkba bonyolódik állami háztartásunk, annál inkább előtérbe lép az állam kereskedelmi testületének nagy nemzetgazdasági hivatása. És ennek dacára, fájdalom azt látjuk, hogy sem a kereskedelem, sem az azzal annyira szoros összefüggésben álló ipar, sem a törvényhozás, sem a társadalom részéről nem részesül azon támogatásban, melyet pedig a tettebb jelzett ropadt horderejű közgazdasági fontosságánál fogva oly mindenk felett megérdemelne.

Ennek egyik főoka az, hogy képviselő házunk még mindig nagyon egyoldalú elemekből áll. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy képviselőink kilencz tízed része, még mindig a hajdani nemes osztály tagjaiból, vagyis más szóval földbirtokosból, vagy gazdaszából és jogászok köréből kerül ki.

Pedig az utolsó évtizedek keserű tapasztalatai már eléggé megtaníthattak benünket, hogy mint pusztán östermelő országunk nincs többé jövőnk. Nemcsak védvámokkal zárkoznak el kivitelünk elől az összes szomszédos államok, de tényleg minőség dolgában is sorra tulszárnyalják hanzákat Amerika, India és Oroszország egyaránt.

Kétségtelen tehát, hogy csak is az ipar és kereskedelem terén szereshet ezentúl a nemzet oly közgazdasági alapot, mely fennmaradását biztosíthassa. És ennek dacára ki kell mondanunk, hogy a mi az emilitett két factornak a törvényhozás által való támogatását illeti alig tettünk valamit, s a mi történt is, nem épen mind helyesen, vagy legalább nem kellőleg alkalmazva történt.

És ennek is mindjárt okát adhatjuk. Fentebb emlitém, hogy mily elemekből áll tulajdonlag a magyar képviselőház. Oly elemekből a melyeknek bár hazafisassága, mindenk felett kétségen kívül áll, de nem levén kötöttük az ipar és kereskedelem szakférfiai, a legjobb szándék mellett sem hozhatnak megfelelő intézkedéseket. Első és fő feladat volna tehát megfelelő száma képzett iparost és kereskedőt juttatni a képviselőházba, és egy év tízed alatt bizonyára lényegesen átalakulva látnók nemcsak jelenlegi ipari és kereskedelmi törvénykezűsünket, de közgazdasági állapotainkat is.

A másik fő bajunk, s ez már közvetlenül a kereskedelmet érdekli, az hogy a szabad kereskedelem hangzatos elvének s kereskedelmi törvénynek, illetőleg kereskedelmi szervezetünk folyamonyánaként, — nem képződhetik teljesen szolid kereskedői testületünk, táj tér nyilika sariatánizmus fejlődésére, lépten nyomon burjánzik a kereskedői szédelgés s ami a legfőbb baj talán, ha van, vagy lenne is képzett kereskedői karunk, az nem érvényesítheti magát, mert

Becsületből.

Angolból fordította: Amica.

XII.

(Folytatás.)

(21)

— Chichester urat látom jönni — mondom.

Lily elfehéredett és reszketett.

— Oh, bár túl volnék már rajta! sugta elfojtott hangon. Hát te Meta?

— Te érted én is azt kívánom válaszolam, midőn az ajtó megnyílt s Chichester Garth komoly méltósággal és nyugodtan belépett.

— Ugy tehát Nigel haza jött monda velem szorítva előbb kezét: épen most találkoztam vele. Azt mondta, hogy a nővére jobban van; de rossz kedvűnek találtam.

Aztán Lilyhez ment megfogta a kezét néhány pillanatig a kezében tartotta s mosolyogva monda.

— Milyen reszkető kis kéz!

Reám nézett. Felállottam hogy ott hagyjam a szobát de Lily megakadályozott.

— Meta maradj itt, Chichester ur én kívánom hogy a testvérem itt legyen.

Azt hiszem hogy Chichester a hugom hangjából kiolvasta az ítéletét.

Hadd halljam sorsomat monda szomorúan nézve annak a széke leányának a leostigszett remegő arcára kit oly igaz lelkeből igekezett megnyerni. Tegye le a munkáját tévé utánna nyugodtan, hiszen látja hogy csak az ujjait szurkálja össze. Már most beszéljen, hadd tudjam meg hogy mire határozta magát.

Lily elfehéredve, töredezetten, összefüggés nélkül, akadozva kezdett beszélni, s a Garth komoly gyöngéd szemei minden pillanatban — szomorubb kifejezést nyertek.

K. D.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA.

1887. január 28.

Az ajándék.

Nagy hideg van oda künn, mintha csak a jóságos csillagok is remegnének a magasban. Az égen csak egy két felbő játszik bujdosit, el-el takargatva a ragyogó esti csillagot. Végre azok is elbujdosnak a sötétlők messziségebe, s az esti csillag most már háborítatlanul gyönyörködhetik a boldogságban, melyet ott azon a kicsiny ablakon keresztül látott meg.

Kicsiny a hajlék, csak hárman lakhatnak el benne: az édes anya, leánya és a szeretet. Szegénység lakik itt, de nem nélkülözés. A kandelóban vigan pattog a hasáb, az ablak mélyedésében utolást perdel a varrógép és készen van az új ruha, melyet Erzsike készített édes anyjának. — Most még csak fel kellene próbálni a mamával. Jaj, de mikor az olyan nagyon nehéz dolog! Ő künn rendelkezik a puha kalácsok felett, s onnan még az Erzsike ékesenszólása sem könyörögheti be azért, hogy olyan hűségokkal foglalkozzék, mint az a ruha-felpróálás. Ugy is meglátja holnap az ember.

Mit van mit tenni hát Erzsikének? Leteszi a hófehér ágyra a barna ruhát, s körül néz a szobában, hogy mi volna még elrendezni való?

Rendben van ott minden, csak azzal a szívvél, azzal az ármányos kis portékával volna már egyszer egészen rendben; csak az ne dobogna olyan nagyon, valahányszor léptek hallatszanak az ablak alatt! De hát tehát arról Erzsike, hogy minden közel-dőben „öt” sejt, „öt”, a ki mégis csak a legelső!

De hát miért is írta az a Sándor, hogy ma estére meg fog érkezni a fővárosból? Milyen kegyetlen ember; ha tudta volna, hogy mennyi szívdobogást fog azzal a levéllel okozni, bizony nem fárasztotta volna vele a postát. Nő de ha már megírta, nem baj, legalább nem okoz olyan nagy meglepetést, ha megérkezik.

Csak jőne már!

De hát szabad-e egy leánynak ilyen nagy szívdobogások között várni valakit, a ki még nem is bátyja, a ki még senkije, csak régi jó ismerőse?

Halga! Ott künn beszél valakivel a mama. Bizonyosan Sándor lesz. Csak még egy perczig ne nyitnának be, csak addig, a míg Erzsike el tudná rejteni azt a levelet, melyet szívéhez szorítva tartott.

Megvan! Most már jöhetnek, nyugodt a kis leány.

Az ajtó feltárul s a mama bevezeti Sándort. Jaj, de megváltozott, a mióta nem járt itt. A pihe, ott az ajkai fölött olyan szép bajusszá kenkerodott, hogy ritkítja páját. Az állát is kiverte a sűrű fekete szakáll.

Most már mit szóljon hozzá Erzsike? Ilyen nagyon komoly férfival nem lehet ám csak úgy beszélni, mint ahogy akkor szokta, mikor még mindketten olyan kicsiny gyermekek voltak.

Sándor sem igen tudja, hogy miként kezdjen a beszédhez, pedig egész uton azon gondolkodott, hogy mit is fog tulajdonképpen mondani az ő kicsikéjének? Miként fogja megölelni, Erzsikéjének, mindenének nevezni. Jaj, de ő is pöröl járt, egyet ki felejtett a számtásból, tudniillik azt, hogy a szögfürtű leánykából gyönyörű hajdonlét az alatt, míg ő oda fenn járt az akadémián, s jó hivatalt szerzett magának.

Végre is Erzsike szólta meg:

— Isten hozta mi hozzánk, Sándor!

Egyszerű, közönségs köszöntés ez, de átrégett a lányka emban a mely, az igaz érzélem. Az ifju megértette.

Kívülről süstörgés hangzott be, s a mamának ki kellett mennie, ne hogy baj történjék a konyhában. Rábizta a fiatalokra, hogy találjanak tárgyat a beszélgetésre.

Könnyű is az mindig, kivéve, ha az ember oly szerelmes, mint ők ketten. Hosszú, ünnepélyes hallgatás következett, mely alatt csak a szemek beszéltek.

Most is a lányka volt az okosabb, ő törte meg a csendet:

Maga rossz ember, olyan ritkán látogat meg minket. Pedig...

Itt még mondani akart valamit, de csak elhalgatott vele, hadd találgassa Sándor, hogy mit kell érteni a gondolatjel alatt.

Igaz van Erzsike, rossz ember vagyok, de én arról nem tehetek. Régóta nem voltam itt s most is, mikor meglátogatom nem tudom, hogy nem szomorúságot okozok-e?

De bizony szomorúságot okoz az ilyen bészédél; ugyan, ne legyen olyan komoly. Üljön le ide a székre, s beszélgesünk régi dolgokról. Nézze csak, milyen szép, nagy lett ez az oleander, melyet ketten ültettünk; emlékezik-e rá?

Hogyan emlékezett volna a mi Sándornak? De ő most ide leánykérőbe jött, ennél fogva szörnyű módon komoly akart lenni.

Erzsike, igen komolyan akarok beszélni. Halljuk! Halljuk! türelmetlensédek a vidám hallgatóság.

Hát holnap vasárnap van.

Enél fogva ma szombat van.

a piacokat, minden más kvalifikáció nélkül a pénz zsarnokoskodó hatalma urálja.

Pedig azt kérdeim én, s bizonyára érzi ezt velem, minden igazi kereskedő, nem kell-e képzettség, tanulmánya kereskedői pályára, nem-e évtizedek tapasztalatai szükségesek egy üzletész helyes vezetéséhez? Nincs-e szüksége sokszorta nagyobb társadalmi általános műveltségre a kereskedőnek, mint bárkinék, nincs-e szüksége higgadt, érettségű megfontolásra és főleg arra, a mit a világban karakternek, becsületnek, jellemnek neveznek? És nem-e csak sokkal ezután következnek magára a pénz, az üzleti tőke, mely hiszen magában, anélkül, hogy egy becsületes emberben bírja támaszt elűnik, mint a pelyhely, melyet véhar ragad magával.

És mindenek dacára, mint már említettem, mint lidércnyomást látjuk, hogy a pénzrel dolgozó sarlatánizmus a legértelmesebb, legkarakteresebb kereskedőket sorra buktatja. És téved az, aki ennek okát az általános közgazdasági pangásban keresi. Ilyen volt már mások is. A hiba a szabad kereskedelem elvének helytelen alkalmazásában keresendő.

Mielőtt azonban ezen bajok orvoslása körüli nézetimet elmondanám, bátor leszek a már előadottak támogatására bemutatni, hogy miképp üzemkednek az oly üzlettel bírók, kik mert pénzük volt, boltosok lettek.

Az ily czégek, természetüknél fogva nem sok pénzzel bírnak ugyan, hanem éppen azért annál nagyobb port vernek föl, óriási és sokszori hangzatos hirdetések a fényben csillogó kirakatok stb. alakjában, mik által nemcsak a jóhiszemű közönséget vezetik félre, akik aztán ezért, nagyérdemű cz. "közönségek" tituláznak; hanem igazi kereskedő a nem boltos üzletársaitak tetejéig megkérőzik.

Igrának fűt, fát, adják áruikat, a hogy kéri, mért ezeknek nem az őket megillető kereskedői perzent, hanem csak fogyasztás kell mentül tömegesebb, persze mert az áruért megfizetni úgy sem levén szándékukban, azt a mit bevesznek, tiszta haszonnak nézik mind.

Látva pedig a boltos-üzlet rendkívüli életképét, megok a gyárosok és nagy kereskedők is lépre mennek s utazó ügynökeik szerencsésnek tartják, ha megrendelést nyerhetnek tőlük s azontúl is járjukban-keltükben hirdetik, hogy mily jól menő üzlet az.

(Folyt. köv.)

Az E. M. K. E.

ügye Kis-Küküllőmegyében.

Dicső-Szent-Márton, 1887. jan. 26.

Az E. M. K. E. kis-küküllőmegyei női választmánya f. hó 22 én Dicső-Szent-Mártonban, a megyeház nagyszobájában az együlszülést alaptörvényének gyarapítása végett hangversenyyel és táncmulatsággal egybekötött fililér-estélyt rendezett.

Az eredmény fölülmúlt minden várakozást. E kifejezés az alkalommal nem a báli tudósítókhoz szokásos reklamáknak, hanem szöszszerű értelemben veendő. Nem is lehetne azt kisebb értékre redukálva a valóságnak megfelelő képet adni — az estély lefolyásáról. S csakugyan az "öregberek" vallomása szerint emberemlékezet óta nem volt megyénkben mulatság ilyennyire látogatott, mint ez.

A hangverseny Szotyori Nagy Károly "király himnus"ának quartette-ben való sikeres előadásával vette kezdetét. Ennekelték Drotleff Frida, Soma Róza, Csina István és Török Vilmos. — Engelmann Zsuzsanna a kulturmozgalmakra s főleg a nők ebbeli honle-

— Akartam a neje lenni, igazán akartam, kezdé Lily. Kérdezze meg Metát. Komoly szándékomból volt, s erősen igyekeztem, mert mert —

— Miért? kérde szeliden Garth, — Mert, mert az életet mentette meg, mondá Lily szeméit reá függesztve; és azt gondoltam, hogy helyesen összelesem, ha az ön által megmentett életet mentem adom.

— Lily, tehát mindezekből azt kell nekem megértenem, hogy maga csak hálából akart a feleségem lenni? kérde szigorú arczal.

— Igen, rebegte Lily. Chichester ur ne haragudjék reám, de igazán nem tudtam megtegni.

— És én azt hittem, hogy megtanult szeretni! — mondá elfojtott rekedtes hangon.

A Lily leütött szempilláin könnyek ragyogtak. — Garth hirtelen előre hajolt, s gyöngéd szeretettől sngárgzó arczal azt mondá:

— S ha kész vagyok a nekem ajánlott életet, elfogadai, azt az életet, melyről azt mondja hogy én mentettem meg. Lily igyekezni fog-e hogy idővel megtanuljon szeretni? En mindent elkövetek hogy szerelmét meggyerjem. Lily ilyen feltételek alatt akar feleségem lenni?

— Nem, nem, nem! Ne kívánja mert ön, nem tehetem kiálta arczát a kezeiközze rejtve s hangosan zokogva.

Garth némán ült, míg testvérem a felindulását legyőzte, s aztán ismét megszólalt.

— Lily, én soha se szerettem mást, egyedül csak magát. Nem adhat reményt. Halvány könnyűlázott arczát Chichesterre emelte.

ányi törekvéseire igen találó költeményt szavalt el Rudnyánszkytól, nagy hatással.

Soma Róza magyar népdalait nem kisebb élvezetet nyújtottak.

Ezeket követették az alispán kedves kis leánykái: Mariczinek és Ilonának komikus költemény szavallásai szűnő nem akará tapost vonvány magok után. A jó hangulat folytonosan növekedett s legmagassabbra emelkedett akkor, midőn Konecz Gizella lépett az emelvényre, ki úgy festő alakjával, mint valóban művészi sikerrel előadott zongorajátékával elbűvölte a jelenlévők szívét-lelkét. Nagy elismeréssel tartozik a közönség Drotleff Ferdinándnak, ki önként ajánlta föl, hogy miután ő tökéletesen magyarul nem beszél, de a közös czélnek használatára kíván lenni — német dalokat dalol. Zongorán kísérője Zsorszky Jozsef ugyanezen elismerésre tette méltóvá magát.

Hangverseny után táncmulatság következett. A megyeház nagy gyűlésterme zsúfolásig megtelve szűknek bizonyult s az estrade-ot is szét kellett rakni a tánczter növelése végett. De hiszen nem csoda, mert soha még e falak közé ily nagyszámú közönség nem gyűlt egybe.

Ott láttuk a megye színe-jarát, Nagy-Küküllőmegyéből is többen jöttek át. A négyeseket — megynében horribile dictu — 82 pár tánczolta, s tánczolta volna még sok szép fiatal asszony is, ha helyszűke miatt nagy áldozattal le nem mondott volna.

A siker megközelítő mértékét találja az, ki meggondolja, hogy hány személy jelenléte szükséges ahhoz, hogy 30 kros beletti díj mellett 3 frt tiszta jövedelem maradjon. Ezzel az estélyivel mintegy meglett döntve az a régi balhit, hogy megyénk nem tudja biztosítani a mulatságok sikerét.

Az érdem oroszán része mindenesetre a megye alispánjának közszerepében és tiszteltetésében álló néj: h. Gál Cserey Ilonát illeti, ki bámulatos odaadással munkálkodott az estély sikerének biztosításán, az estélyen pedig végletesül finom lekötelező módorával, minden kicsiségre kiterjedő szíves figyelemmel annyira magához csatolta a jelenlévők szívét, hogy az ő aegzése alatt rendezendő mulatságból nem fog kimaradni kívánni senki, ki az alkalommal jelen volt. A lelkészek Pekri Sándor és Vég Albertné méltó segítő társai voltak. Nem panagyrist akarnak zengeni e sorok, csak köszönetet szavazni a megye alispánjának is, ki mindenben támogatására volt a női rendezőknek.

Csak ily odaadással, ily kedves erő egybetételével volt létrehozható a sokáig jó emlékeztetben maradó és szép eredményű mulatság.

r. l.

Gyarmathy Miklós

alispáni jelentése

Kolozsvármegye 1886. évi közigazgatási előterőli.

Kolozsvármegye alispánjának a mai kögyűlésre beterjesztett jelentésének általánosabb érdekű részét a következőkben közöljük:

Ha csak arról lenne szó, hogy éles nagy vonásokban rajzoljam e közállapotokat, igen röviden elmondhatnám, hogy a megye lakosságának egészségi viszonyai ki elégtőlnek és csaknem kedvezőknek mondhatók, a mennyiben valamely ragályos betegség járványképpen nem jelentkezett, s névszerint a hazánk nyugoti felében megjelent kolera veszedelem bennünket, — hálá a gondviselésnek — elkerült; elmondhatnám, hogy a hasznos házi állatok között szünet

csak szorványosan mutatkozván a minden évben jelentkezni szokott egy pár fajta betegségek járványképpen az sem pusztítván: azok egészségi állapota szintén kielégítő volt;

felemlíthetném, hogy a személybiztonság a rendes időkben is rendesen előforduló szokott kihágásokon és vétségeken felül botrányosabb vagy súlyosabb beszámítás alá eső bűntények által csak oly mértékben volt megtámadva, hogy abból a lakosság erkölcsi hanyatlására következtetni nem lehet. Hasznót mondhatnánk a vagyon biztonság állapotáról;

és végül felemlíthetném, hogy gazdasági tekintetben az elenyészett év a közép-szerűsége felül nem emelkedett, sőt a mi ennek üzleti ágát illeti, azon alól maradt, s mind ezeket így elmondva, s hozzá téve, hogy a közigazgatás menete zavartalanul folyt a már megszokott mederben: nagybán mindent elmondtam, s igen sokakra ennnyit tudni elég lehetne; ámdé, ha az ily nagy vonásokkal rajzolt kép adhat is némi fogalmat a megírtak ügyekről, mindazonáltal a részletek képeket csak az érdeklőket és az intézkedésre hivatottakat azon helyzetbe juttatni, hogy ott, a hol netán a szükség úgy kívánna tettel és tanácsalasságságra siesse.

Ez okból kötelességemből kitolyólag felsorolom azon részleteket a melyek együtt véve kiszinezik azon vázlat rajzot, melyet csak az imént bemutatam. Midőn ezt teszem úgy képelem, mintha régi keretekbe új képeket illesztsek, mert valóban sok évi jelentéstételeim közben megalkultak s rendre mintegy megszilárdultak azon keretek, a melyekből most kivevén az előző évi képeket, helyébe a mult év képeit illesztsem.

Ehez képest:

A szoros értelemben vett közigazgatási szót a mult év január hó 1-től december hó 31-ig bérkezett a központban 16 500 ügydarab; ezekből ellátottat 16 252, ellátatlan 248.

Összehasonlítva az előző ügyforgalommal a mult évben 1785. drbbal érkezett több be, mint 1885-ben.

Kihágási ügydarab felebbezésésképen érkezett 501, ezekből ellátottat 448, ellátatlan 53.

Az előző évben e czímen 465 darab azaz 36 drbbal kevesebb érkezett volt be mint a mult évben.

E számok most is meggyőző bizonyítékot szolgáltatnak a felől, hogy tisztviselő társaim elismerésre méltó szorgalommal igyekeztek kötelességüknek eleget tenni, s meggyőző indokot arra, hogy a mult évre meggyert napdíjas alkalmazásának engedélyezését a nmlgu belügyminister urtóljóvőre is kérelmezük.

A közigazgatási uton elzárásra ítélt köül a központban 171 egyén töltötte le fogság idejét, és pedig 165 férfi, 6 nő

A különböző kórházakban az elmúlt évben 667 egyén (66-ál több mint az előző évben) ápolatott és pedig: Elmebeteg volt 7, kik közül 3 férfi 4 nő. A 3 férfi közül 2 javultán bocsátott haza, 1 N-Szebenbe szállított; a 4 nő közül szintén javultán bocsátott haza 3, egy gyógykezelés alatt maradt a Károli kórházban.

A kolozsvári szülőházból adatott György fálvára 20, Bácsba 1, összesen 21.

Az 1886. évre a betegpótlási pótdóba kivetett 4258 frt, 21 kr; ebből befolyt 3815 frt 55 kr., hátralékban van 442 frt 66 kr.

A kir. bíróságok ítéleteivel a mult év folyamán különböző időtartamra 105 me-

gyei illetőségű egyén fosztatott meg a politikai jogainak gyakorlásától.

Honosítás történt kettő, és pedig:

1-ör Liner Ferencz Károly 33 éves, özv. magánzó, Alsó-Ausztria Pfaffstäden községből kinek honosítása kiterjed 1885. febr. 17-én született Amália nevű leányára is, illetőséget nyert Banffy-Hunyad községében;

2-ör Duzl Hermína előbb dr. Riedl Antalné férjétől bírólág elválasztott 23 éves magánzó Bácsból illetőséget nyert Szász-Lóna községében. Megjegyzem, hogy az állampolgári esküt még egyik sem tette le.

Az állampolgári kötelekbl a mult évben senki sem lett elbocsátva.

A mult 1886-ik évben hozott össze sen 122 fegyelmi határozat. Ezen határozatok közül felmentésre szölt 20; dofgálásra 15; enyhébb pénzbürség 86 esetben állapított meg; súlyosabb pénzbürség 1 esetben mondatott ki; hivatalvesztésre szölt határozat nem hozott.

Az említett határozatok közül jogerőre emelkedett a) az I. fokú fegyelmi hatóság 83; b) a II. fokú fegyelmi hatóság nál 25; felebbezés alatt áll 2; még nem jogerős 12.

A kiszabott pénzbürség összege, azaz 850 frtot. Ebből az év végeig befizetett 560 frt, maradt felhajtandó 290 frt.

Rendbürség kiszabott 47 esetben 167 frt 50 kr, ebből befizetett 134 frt 50 kr, hátralékban van 32 frt. Vagyontalanság miatt leiratott 1 frt.

Az újonczosáról van szerencsém jelenteni, hogy a mult évi főszorozás alkalmával a hátralékok hozzászámításával fedezendő volt:

a) az újoncz jutalék javára . . . 418.
b) a póttartalék jutalék javára . . . 40.

Összesen . . . 458.

A nagy. kir. honvédséghez a mult évi főállítás befejeztig besorozott 200 egyén. Ehez járul az év folyamán besorozottak száma: 32, és a póttartalék jutalékból áthelyezett 11 egyén. E szerint az év végén a honvédségnél besorozva maradt 243 egyén 57 el több, mint a megelőző évben.

Egyévi önkéntes gyanánt a mult évben megyénk területéről 9 egyén soroztatott be. Az állítási listajomra bevezetett hadkötelesek száma tett 4404-et.

Mielőtt a külhatóságok ügyeinek vázolására térnék át, felemlítendőnek tartok még két örvendetes körülményt. Az egyik az, hogy a magas kormány engedve a megye közönség óhajátának a jelen év első napján életbe léptette a moosi m. kir. adóhivatalt, mi által különösen az azon vidék lakosságának érdekei e tekintetben hálára kötelező módon lettek kielégítve.

A másik az, hogy a mult év folytán befejeztett azon szerződésileg ellátalt utasak kiépítése, mely Kolozsvárról kiindulva Kajánton keresztül Kolozsvár városával a megye északi részét van hivatva összekötni. A szóban álló utasakasz Kolozsvár határára fekszik, s miután kiépített a mult év december havi 4-én Kolozsvár város közönségének átadott, mely szerződés szerint kötelezve van annak további fenntartásáról gondoskodni.

Tüzeset a megye területén a mult évben 145 fordult elő, 27-el kevesebb mint az előző évben.

(Folyt. köv.)

E. M. K. E.

Alapítók a Királyhagónról.

Szentes város az az nagy lelki határozatot hozta, hogy míg az E. M. K. E. főn áll, minden évben 100 frttal járul az egyesület céljaihoz. Az első 100 frtot Sarkadi Nagy Mihály polgármester beküldötte.

Öv. F. l. ór Ferencz Budapestről hasonló ritka ajánlatot tett. Míg elő, minden évben 100 frtot juttat az egyület céljaira. A második 100 frtot a t. hó 19-ik rendkívüli vál. ülésben gr. Bethlen Gábor elnök útján adatta át.

Gr. Andrásy Manó Budapestről, a gróf Teleki Domokossal korábban tett bejelentés alapján 100 frtot küldött be.

Gr. Andrásy Tivadar, szintén gr. Teleki Domokossal jelentkezett alapítónk, egyesületünk buzgó alelnöke útján 105 frtban kamatoztól beküldötte a 100 frtot.

Csernátok Lejost is alapítónk sorába számíthatjuk f. hó 16-ka óta. Gróf Bethlen Gábor elnök útján a 100 frtot be is fizette.

Sopron város részéről Finek János polgármester 100 frtot küldött.

A rimaszombati kaszinó részéről Török János elnök szintén 100 frtot.

A miskolci nemzeti kaszinó kamattal együtt 106 frtot.

Napkor és vidéke dalkörének elnöke gyanánt Kallay Leopold Szabolcsmegyéből, mint új alapító 100 frtot.

Hirlapoktól legutóbb a következő gyűjtések érkeztek:

A "Nemzet" szerkesztőségéhez legutóbb begyűlt összegek fejében Szokolay Kornél segédszerkesztő ur 27 frtot küldött. Ez összeghez járultak: N. N. Budapest 10 frttal, X. Y. Z. Uvidéken 10 frttal, S. R. Antal bíró Budapest 1 frttal; a Komáromi Lapok szerkesztőségének gyűjtése 6 frt.

Az "Egyetértés" szerkesztőségétől legközelebbi beküldések fejében 211 frt 34 krt. vettünk. Ezen kívül külön Pesty

Gizella r. t. díja fejében ugyancsak az E. M. K. E. 10 frtot.

"Pesti Napló" szerkesztőségétől 9 frt küldött adományösszegek czímén a következő részletezéssel: Alsó-Indvai karékpénztár (Zalam.) 20 frt 50 krt, Fekes István 6 frt 59 krt adakezett; Mariska adománya 1 frt.

Pesti Hírlap szerkesztőségétől legutóbban 43 frt küldött.

A "Szabadság" szerkesztőségétől N. Várdáról 2 frtot vettünk.

A "Fiume" szerkesztőségétől Kőrös Sándor tanár ur adományképen 1 forint küldött.

"Csegléd" szerkesztőségétől német népül társaság adományképen 1 frtot küldött.

Lelkeszi beköszöntő.

Grätz Mór a helybeli ev. luth. egyházi újonnan választott első papja igyekezéssel beköszöntőt intézett híveinek.

Egy születésére nézve német embernek meglehetően magyaros érzelmek nyilatkoznak beköszöntőben. Az anyaföldből, a magyarsághoz, és ősi hagyományainkhoz való őszinte ragaszkodás kifejezése ez.

Épen azért közöljük mi is, óhajunk, hogy reményeink, miket a beköszöntőben nekünk kelt, ne válljanak csalódássá.

A levél így szól:

"Tekintetes és mélyen tisztelt egyházi atyák! Szeretve tisztelt híveim!

Az urnak utjai csodálatosak és nagy az ő hatalmuk! (Ezsaia 38. 29.) E látnoki szavak jutnak eszembe és ezeket rebegtek ajkaim, midőn a kolozsvári győzelemnek örvendő hírt vettem, mi irántam való bizalmunkat fényes jelét, zálogát.

Visszaszállott lelkom azon korbá, mely éltén legboldogabb észak, a gyermekkorba, azon időttem, most is emlékeztet napot vázasmoltam előmbé, mik boldogult atyám "Mátás diák naplójával" — tán az első magyar könyvvel ajándékozott meg, buzdítással, hogy a német anyanyelv mellett édes hazánk nyelvét is megismerjem, tanulni pályámra szánván.

A naplár, czime szerint, persze leginkább a tyás, az igazságosról szölt; képek is voltak, benn köztük a dicső király születési háza, "Kincses" Kolozsvár. . . . A gyermeki szívemben e pillanattól kezdve az azon forró vágy támadt, vajha láthatnám egykor Kolozsvár táját és azon házat, melyben született! Tíz éves voltam akkor s e vágy nem látszott egyébként mint gyermeki ábrándnak. . . . Azóta 32 év telte az idő tengerébe s ime, ami után a gyermek vágyt, mit az ifju nem ért el, az férfi koromban valósult meg, oly csodálatos körülmények között. Nem tudom, hogy láthatam Kolozsvár táját, szép városát, de f. január 6-ika óta hivatalos vagyok az ország városának, melynek az Isten szent ígétét hirdetni, majd Árpád vezér nyelvében, majd pedig német nyelven. Nemde a dalatok az urnak utai és nagy ő cselekedeteiben békés egyházi atyák?!

És még is, míg a választás harca folyt, har és küzdelem színhelye vala lellem is, perőg! sem tudom. Hiszen ez nem is csoda, mert itteni működéséhez a szokás hatalma egyrészt, másrészt pedig szeretet, hi ragaszkodás, őszinte, tisztelet, lánczól. Mióta tudom, hogy enyém a diadal; meghívásukat adtam s bizalmukat forrón megköszönve, hasonlóval szándozom. Nem vagyok barátja a sok szóbeszédnek, ne állok elő sok szép ígérattal, de azt igenis fogadom, hogy mint a kolozsvári egyháznak lelkes, multmunka hiven, lellem minden erejével igyekezek fogak annak javát előmozdítani s régi fényt tölem kitelőleg lesegedelmé s a neves egyháztagok közreműködésével munkálni, visszaszállni a nagy Apostol szavai szerint (Róm. 14. 19.) "követvén a békességre és az egymás építésére valókat"! Egy szóval, minden törekvésemet lesz irányozva, hogy az egyház bennem helyezett bízalmát bírjam ezúttal is, szóval-tettel igazoljam azt min inkább. Az egyháztagok ügyeit személyvalogatás nélkül fogom intézni, akár gazdag, akár szegény, akár egyazon nyelvű immáds. Istentől, mert mindnyájuk egyek vagyunk a Krisztussal. Mind eddig, úgy amint is soha nem fogom szem elől tévesztetni azt, hogy lelkesnek egyik legnagyobb kötelessége, hogy az általa hirdetett tiszta tanokat példás élettel ékesítse.

Az erdélyi egyházi törvényekhez szigorúan fog ragaszkodni s a mennyiben ezek előttem részben ismeretlenek, tanulmány tárgyává tenné. Az átköltözésre néve azonban most csak annyit bátorítok meggyerjem, hogy az valószínűleg febr. eleje vagy legkésőbb márc. elejé felé történni. Mert az itteni ügyek rendezésén hármas minőségben mint lelkes, főesperes s szerkesztő hozzá téve még mint családtya is, heteket fog megigénybe venni. Végül meg kellett ígérnem egyháznak egyházmegye vezérfelőlnak azt is, hogy a lelkes főesperes választási előkészületeknél segédkező fog nyújtani a meddig s a mennyire időm és erőm engem megenged.

Nagyon meglehet, hogy a viszonyok úgy fog alakulni, hogy tán előbb is indulhatok családommal nagy utra, mit magunk is nagyon forrón óhajtanánk, s e pillanatban a legjobb akarát mellett sem fogok lépni az időpontot meghatározni.

És most zárom leveletem. . . . Tán már úgy f. farasztattam nagybecsi figyelmüket. . . . zárom szöveget szívem azon forró óhajával, hogy a jó Isten, ki jó minden áldás, áldja meg s tegye tartóssá szövetségünket, a kölcsönös szeretet, bizalom és tisztelet szöveget, mely nélkül semmiféle testület, de legkevésbé az egyház föl nem virágozhatik.

Maradok hódoló mély tisztelettel s a legszívősebb üdvözléssel

Gölniczánban. 1887. január hó 10-ik napján a kolozsvári ág. hitv. evang. egyházatyák s mind den híveinek

hű szolgálja az Urban

Grätz Mór, s. k.

Farsang.

Orvosból.

Valóságos boldogság erről a bárhó tudósítást írni; mert a phantasiára semmire szükség Belevetem magam karosszéembe — előttem, köröttem a lefűtött éjszakai roconok.

mi lösséget. S.

